

קוד אתי לעובדי מרכזי התמיכה והנגישות במוסדות להשכלה גבוהה

הקדמה

קוד אתי זה כולל עקרונות מנחים וכללי התנהגות ראויים מבחינה מקצועית. מטרת הקוד האתי היא לספק הכוונה לנותני השירותים במרכזי התמיכה והנגישות במוסדות להשכלה גבוהה בישראל. הקוד האתי נועד לשמור על יושרה ועל כללי התנהגות גבוהים, והוא נועד להנחות את נותני השירותים במרכז התמיכה בעבודתם השוטפת. הקוד לא מכוון לשכפל או לנסח מחדש חוקים, תקנות או נהלים קיימים. הוא מחייב את כל נותני השירותים במרכז התמיכה: עובדי המרכז, חונכים ומתנדבים.

עקרונות להתנהגות אתית

הסטנדרטים הבאים מתייחסים להתנהגות עובדים במרכז תמיכה. כמו כן, הם מתייחסים לטיפול ביחידים מקבלי השירות:

- א. חברי הצוות מכירים בכך שאחריותם הראשונית היא כלפי מקבלי השירות¹.
- ב. חברי הצוות יתייחסו למקבלי השירות באופן הוגן, בכבוד, ללא הבדל גזע, גיל, מין, דת, לקות, מוצא, מצב בריאותי, מצב סוציו-אקונומי.
- ג. חברי הצוות יעבדו במקצועיות על-פי סטנדרטים של שמירת סודיות ושמירת פרטיות של מקבלי השירות.
- ד. חברי הצוות מחויבים לתת שירות לכל מקבל השירות מתוך הנחה שאין אדם שאינו ראוי לטיפול, מתוך הכרה בייחודיות ובפוטנציאל של כל אדם המקבל שירות במרכז.
- ה. חברי הצוות לא יפעלו בניגוד אינטרסים של מרכז התמיכה.
- ו. חברי הצוות לא יכולים מצד אחד לתמוך בסטודנטים במרכז ומצד שני להיות המרצים שלו?!!?
- ז. חברי הצוות אינם רשאים למכור פריטים או שירותים פרטיים למקבלי השירות במרכז.
- ח. חברי הצוות לא ישדלו, לא יקבלו ו/או לא יסכימו לקבל כל דבר ערך העלול להשפיע על אופן ביצוע עבודתם במרכז ועל האופן בו הם מקבלים החלטות מקצועיות.

¹ מקבלי שירות- הם סטודנטים המקבלים תמיכה ומענה ממרכז התמיכה, לא בהכרח אלה שפונים לקבלת התאמות בהיבחות בלבד.

ט. על חברי הצוות להימנע מיחסים בעלי אופי מיני עם העובדים במרכז ועם הסטודנטים במהלך הטיפול- העבודה השוטפת.

ט. צוות המרכז יכלול עובדים שעברו הכשרה מתאימה² על כל מרכז לספק הכשרה בנוגע לעקרונות ההתנהגות, כפי שהם מוצגים בקוד האתי.
י. צוות המרכז יטפל רק בתחומי מיומנותו וחובתו, במקרה הצורך, להיוועץ/ואו להפנות את מקבל השירות לגורמים חיצוניים למרכז התמיכה.
י"א. צוות המרכז ימנע מביצוע משימה לימודית במקום מקבל השירות.
י"ב. כל עובד מרכז תמיכה יעבור הדרכה בהכרות עם הקוד האתי. הקוד יועבר בקרב עובדי המרכז ויעשה ריענון באופן תקופתי. על כל מרכז לספק הכשרה בנוגע לעקרונות ההתנהגות כפי שהם מוצגים בקוד האתי ולספק עותק של הקוד האתי לכל עובד, חונך ומתנדב במרכז.

י"ג. עובד מרכז התמיכה המייצג סטודנט יקפיד על שמירת סודיות בנוגע לפרטים אישיים הנוגעים למקבל השירות ולמגבלתו.
י"ד. על מנת לפעול לטובת מבקש השירות יחתים איש המרכז את הפונה על טופס ויתור סודיות³. ויתור סודיות יעשה רק כאשר צריך לחשוף את המגבלה.
ט"ו. טופס ויתור סודיות הוא טופס ממוקד לפנייה ספציפית. הוא אינו טופס ויתור סודיות כללי. סוגיית החיסיון חלה במקרים בהם נדרשת חשיפת המגבלה. גם כאשר חתם הסטודנט על ויתור סודיות יש על עובד מרכז התמיכה להפעיל שיקול דעת מרבי באופן הצגת המגבלה וחשיפתה.
ט"ז. החתמה על טופס ויתור סודיות תעשה כאשר יבקש הסטודנט סיוע שהוא מעבר להתאמות בהיבחנות.

ועדה מלווה

מטרת הוועדה הינה לייעץ ולהציע פתרונות לצוותי מרכזי התמיכה בכל הקשור לדילמות בלתי פתורות הקשורות בנושאים של אתיקה מקצועית העולים לאורך הפעילות השוטפת של המרכזי התמיכה. במקרה של חריגה מהכללים ואי הקפדה עליהם, תפקידה של וועדת האתיקה לייעץ, להקשיב, לדון ולתדרך את צוותי המרכזים, כמו גם במצבים בהם עובד מאחד ממרכזי התמיכה לא מקפיד על הכללים האתיים וקיימות תלונות על התנהגותו.

² הכשרה מתאימה- היא הכשרה העוסקת בהכרות עם הקוד האתי.
³ טופס ויתור סודיות וכתב בהמשך עם חלופות לצרכים ומצבים שונים.

הוועדה תורכב מאנשי צוות העובדים במרכזי התמיכה השונים בהשכלה הגבוהה. ההרכב יכלול: יושב ראש (אשר יעבוד בתפקיד במשך שנתיים), שלושה חברים מתוך קבוצת מנסחי הקוד האתי ו- שני חברים מתוך הפורום הכללי של מנהלי ועובדי מרכזי הנגישות (אשר יעבדו במשך שנה וחצי).
ויכלו להגיש מועמדות לוועדה עובדי מרכזי תמיכה עם וותק של לפחות שלוש שנות עבודה במרכזי התמיכה באקדמיה. עדיפות בוועדה תהיה לייצוג של עובדים מפרופסוריות שונות (לא חובה) הפרופסוריות הן: חינוך מיוחד, לקויות למידה, פסיכולוגיה, יעוץ חינוכי, מקצועות פרא- רפואיים, עבודה סוציאלית.
ההשתתפות בוועדה התנדבותית. במידה ויתנדבו לתפקיד מעל 5 אנשים, תתקיים הצבעה אנונימית לבחירת הרכב הוועדה.
הוועדה תתכנס בהתאם לצורך ולדחיפות הנושאים שיועלו על ידי מרכזי התמיכה. נושאי הטיפול והדילמות השונות אותם יעלו מרכזי התמיכה יועברו בכתב על ידי מנהל מרכז התמיכה ליושב ראש הוועדה. יש לשים לב, שהנושאים המופנים לוועדה קשורים בקוד אתי. הנושאים ינוסחו ללא ציון שמות אנשים, תוך שמירה על חיסיון מלא.
הוועדה תתכנס ותוכל לדון בפניות רק בהרכב מינימאלי של שלושה חברים. לאחר התכנסות הוועדה, יפורסמו המלצותיה בין מרכזי התמיכה. הפרסום יהיה ענייני ולא יכלול פרטים מזהים (למשל שם מוסד ושם מרכז).
החלטות הוועדה יתועדו, ישמרו ויהוו בסיס לשינויים ולפיתוח מסמך "הקוד האתי של מרכזי התמיכה בהשכלה הגבוהה".